

ת"פ (קריות) 52583-05-22 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (קריות) 52583-05-22 - מדינת ישראל נ' פלונישלום קריות

ת"פ (קריות) 52583-05-22

מדינת ישראל

נ ג ד

פלוני

בית משפט השלום בקריות

[25.06.2024]

כב' השופט יוסי טורס , סגן הנשיאה

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת תקיפה הגורמת חבלה ממש- בן זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין. תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי לכתב האישום היו הנאשם והמתלוננת נשואים והתגוררו יחד עם בנם - תינוק כבן 10 חודשים. ביום 2.10.21 נתגלע ויכוח בין השניים על רקע רצונו של הנאשם לשתות משקה אלכוהולי בנוכחות הקטין. המתלוננת נטלה את המשקה שהיה מונח על השולחן ורוקנה את תכולתו על הרצפה. בתגובה התנפל עלייה הנאשם, משך בשערות ראשה והלם בפניה במכות אגרופ. עקב כך נגרמו למתלוננת חבלות בדמות פצע בשפה העליונה, פצע מעל גבה שמאל, שפשוף מצח שמאל, רגישות קלה על פני חוליות הצוואר עם הגבלה קלה בתנועה, נפיחות והמטומה תת עורית בגשר האף עם תזוזה מזערית בעצמות האף והיא קיבלה טיפול בבית חולים.
2. להשלמת התמונה יצוין כי הודאת הנאשם באה אגב הסדר טיעון במסגרתו תוקן כתב האישום והנאשם הופנה לשירות המבחן. כן הוסכם שככל שהתסקיר יהיה חיובי (באופן אותו הגדירו הצדדים) תעתור המאשימה לעונש מאסר למשך תשעה חודשים לריצוי בעבודות שירות, שאחרת יטענו הצדדים באופן חופשי. תסקירי שירות המבחן

3. שירות המבחן הגיש חמישה תסקירים בעניינו של הנאשם שהתפרשו על פני כשנה ובהם פורטו בהרחבה נסיבות חייו שאין זה המקום לפרט. בתמצית ייאמר כי הנאשם כבן 35, גרוש (מהמתלוננת) ואב לשני ילדים (השנייה נולדה מהמתלוננת לאחר ביצוע העבירות). עברו של הנאשם נקי והוא התנהל באופן יציב במישורי חייו השונים, בעיקר בתחום התעסוקתי. שירות המבחן ציין שהשניים חזרו להתגורר יחדיו לאחר העבירה (ואף לאחר שהתגרשו) וכי הם נקלעים למשברים תכופים. לאור כך ועל רקע רמת מסוכנות שהוערכה כגבוהה, שולב הנאשם בהליך טיפולי במסגרת היחידה לאלומות במשפחה בעיר מגוריו. בתחילה התקשה הנאשם לשתף פעולה אך בהמשך ההתרשמות הייתה כי הוא משתלב בטיפול בצורה טובה ויעילה וכי הדבר עשוי להוביל להפחתה ברמת הסיכון. לאחר מכן עבר הנאשם להתגורר סמוך להוריו, סיים את השתתפותו בקבוצה זו ושולב בקבוצה טיפולית במסגרת שירות המבחן. לאורך התקופה עמדה קצינת המבחן בקשר עם המתלוננת אשר שללה התנהגות אלימה או מאיימת כלפיה ותיארה קשר קונקרטי עם הנאשם סביב צרכי הילדים. בעניין זה ציינה המתלוננת שהנאשם משלם מזונות כנדרש אך אינו בקשר עם ילדיו. בסיכום הדברים התרשם שירות המבחן מפרוגנוזה חיובית, צוין כי רמת הסיכון פחתה וכעת היא בינונית והומלץ על העמדת הנאשם בצו מבחן למשך 12 חודשים בשילוב צו של"צ. שירות המבחן הבהיר כי הוא רואה חשיבות בענישה מוחשית אך סבר שמאסר לריצוי בעבודות שירות עשוי לפגוע בפרנסת הנאשם, להביא לרגרסיה במצבו ולערער את יחסי הצדדים ולכן המליץ על צו של"צ.

טיעוני הצדדים לעונש והראיות

4. אביו של הנאשם העיד לעונש מטעם ההגנה. האב תיאר את השינוי החיובי שחל בבנו, את היותו איש חרוץ ועובד וציין את התמיכה שהוא ואשתו מעניקים לו.

5. ב"כ המאשימה הגישה טיעון כתוב והוסיפה טיעון על פה. הודגשו הערכים המוגנים שנפגעו, חומרת האירוע ומדיניות הענישה. כן הוגש מסמך רפואי של המתלוננת ונטען כי נגרמו לה חבלות לא מבוטלות. ביחס למתחם הענישה נטען כי הוא נע בין 12-24 חודשי מאסר בפועל. בהתייחס לתסקירי שירות המבחן צוין כי הם הצביעו פעם אחר פעם על רמת סיכון גבוהה ורק לאחרונה צוין כי היא פחתה לרמה בינונית. לאור כך טענה המאשימה שאין הצדקה לסטות ממתחם הענישה וביקשה לגזור על הנאשם 16 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

6. ב"כ הנאשם טען כי מלבד הערכת הסיכון שנקבעה כבינונית (ולא נמוכה), כל הפרמטרים שהגדירו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון התקיימו. נטען כי מדובר באירוע נקודתי שאירע לפני כשלוש שנים בתקופת משבר בין בני הזוג אשר לא בוצע על רקע קנאה או נסיבה דומה. ביחס למתחם הענישה נטען כי הוא נע בין שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 15 חודשי מאסר בפועל. הסנגור הדגיש את עברו הפלילי הנקי של הנאשם, את הודאתו ואת העובדה שהשתלב באופן חיובי בהליך הטיפול, על אף הקשיים בתחילת הדרך. ברמה האופרטיבית עתרה ההגנה לסטות ממתחם הענישה לקולה בשל סיכויי שיקום ולאמץ את המלצות התסקיר.

7. הנאשם בדברו האחרון קיבל אחריות למעשיו וסיפר על שילובו בטיפול, על מאמציו לשקם את חייו ולנהל שגרה תקינה. כן הביע רצון לחדש את הקשר עם ילדיו באמצעות מרכז קשר.

דיון והכרעה

קביעת מתחם הענישה

8. הערכים שנפגעו בשל מעשי הנאשם ברורים. הנאשם פגע במעשיו בשלום גופה, כבודה ובטחונו של המתלוננת - רעייתו אותה שעה ואם בנו (ע"פ 669/12 יוסף עמיאל נ' מדינת ישראל (19.4.2012)). האלימות בה נקט אינה קלה והיא אף הותירה בה חבלות.

9. ביחס לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה אציין כי כתב האישום מתאר את הרקע לאירוע - כעסו של הנאשם על כך שהמתלוננת שפכה משקה אלכוהולי אותו ביקש לשתות. הסיבה להתנהגות המתלוננת הייתה שלא רצתה שהנאשם ישתה ליד בנם התינוק. מדובר כמובן בהתפרצות ספונטנית ולא באלימות מתוכננת ואולם התגובה הייתה אלימה והיא הותירה במתלוננת חבלות לא קלות כמפורט בכתב האישום ובמסמך הרפואי, והיא נזקקה לטיפול.

10. מדיניות הענישה בעבירות אלימות כלפי בני זוג מחמירה ובהיעדר נסיבות מיוחדות מוטלים לא אחת עונשי מאסר המבטאים את חומרת המעשה, המסוכנות והצורך בהגנה על הקורבן (רע"פ 1536/20 פלוני נ' מדינת ישראל (1.3.2020); רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (28.1.2021)). להמחשת מדיניות הענישה אפנה לפסקי הדין הבאים, בשינויים המחויבים:

רע"פ 2503/24 יעקב נחמוב נ' מדינת ישראל (28.3.2024), בו הורשע נאשם בריבוי עבירות תקיפה סתם ואיומים, עבירת תקיפה הגורמת חבלה ממש והיזק לרכוש בכך שבמספר הזדמנויות סטר למתלוננת, משך בשערותיה, היכה אותה בזרועותיה וברגליה, נשך אותה ואיים עלייה. הנאשם נידון ל-26 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים ובית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש וציין כי "בית משפט זה שב ועומד על החומרה המגולמת בעבירות אלימות בתוך המשפחה, ושל עבירות אלימות כלפי נשים מצד בני זוג בפרט. דומה, כי למרבה הצער הללו הפכו בשנים האחרונות לחזון נפרץ במחוזותינו"; רע"פ 643/24 רומן חודוס נ' מדינת ישראל (29.1.2024), בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בעבירת תקיפת בת זוג הגורמת חבלה ותקיפה סתם ונידון ל-11 חודשי מאסר בפועל. במועד הראשון הכה הנאשם את המתלוננת במכת אגרוף בפניה ובמועד נוסף משך אותה משערות ראשה והכה אותה באגרופים. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. על אף שילובו בהליך טיפולי והמלצה חיובית של שירות המבחן, ערכאות הערעור הותירו את העונש על כנו; רע"פ 2750/22 אורי אלי לילוקו נ' מדינת ישראל (9.5.2022), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות תקיפת בת זוג הגורמת חבלה ממש ואיומים בכך שהיכה בגופה באגרופים והטיח את מכשיר הטלפון הנייד שלה בראשה, בעט בה, הפילה ארצה ואיים שיהרוג אותה. על הנאשם נגזרו 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי. ערעורו ובקשת רשות ערעור שהגיש נדחו, ובית המשפט העליון ציין כי "העונש שהושת על המבקש אינו מחמיר עמו, וודאי שאין בו משום סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת"; עפ"ג 65134-11-21 מדינת ישראל נ' אלהוזייל (14.4.2022), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירת תקיפה הגורמת חבלה ותקיפה סתם כלפי בת זוג בכך שהיכה את רעייתו במכות אגרוף, בעט בה וגרם לה לשטפי דם בזרועה. בהמשך חנק אותה, היכה אותה ברגליה וגרם לה לשריטות. במועד נוסף סטר לה והיכה אותה במכות אגרוף. על הנאשם הוטלו תשעה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וצו מבחן; עפ"ג 45046-12-22 אבו שיבאן נ' מדינת ישראל (23.2.2023), בו נדחה ערעור נאשם שהורשע בעבירת תקיפת בת זוג הגורמת חבלה ממש ותקיפה סתם של מתלוננת נוספת ונגזרו עליו 12 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. הנאשם במקרה זה אחז בשערה של בת זוגו, סטר ללחייה, הפילה ארצה והטיח מכשיר טלפון נייד בראשה במקום עבודתה. לאחר מכן היכה באגרופים אישה אחרת ששהתה מקום וניסתה להרחיקו והשליך חפץ על ראשה של המתלוננת; ת"פ 49079-11-23 מדינת ישראל נ' פלוני (19.2.2024), בו נידון נאשם לשבעה חודשי מאסר בפועל בגין עבירת תקיפה הגורמת חבלה ממש בכך שסטר לרעייתו, תפס בשערות ראשה וגרר אותה על הרצפה. למתלוננת נגרמו שריטות ושפשופים מדממים ברגלה. 11. לאור כל זאת, דעתי היא כי מתחם הענישה ההולם עבירה זו בנסיבות ביצועה נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לשאת בעבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר, בצירוף ענישה נלווית. קביעת עונשו של הנאשם

12. טרם דיון אציין כי דומה בעיני שהמאשימה החמירה בטיעונה עם הנאשם. כאמור, במסגרת הסדר הטיעון התחייבה המאשימה "כי ככל שהתסקיר יהיה חיובי באופן בו ישקף נטילת אחריות מלאה, הירתמות הנאשם בכל הליך טיפולי שיוצע שירות המבחן, קבלת עמדת המתלוננת, הערכת סיכון נמוכה והמלצה חיובית של שירות המבחן, תטען המאשימה לענישה ראויה של 9 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות". והנה, תסקיר שירות המבחן שיקף נטילת אחריות מלאה, הירתמות לטיפול, קבלת עמדת מתלוננת (שציינה יחסים קונקרטיים ורצון שהנאשם יטופל) והמלצה חיובית, אך המאשימה טענה לעונש מאסר ממושך בכליאה, כל זאת בשל כך שהערכת המסוכנות הוערכה כבינונית ולא נמוכה, כאמור בתנאי ההסדר. לדידי, היה נכון לנהוג אחרת. מהתסקיר עולה תמונה עדכנית חיובית וברי שהנאשם מצוי במגמת שיפור כך שאם הייתי דוחה את הדיון ומבקש תסקיר נוסף בהחלט סביר שהערכת המסוכנות הייתה יורדת ותנאי ההסדר היו מתקיימים במלואם. האם רק בשל עיתוי זה נכון היה לטעון לעונש כה חמור ושונה מהותית? לדידי התשובה שלילית ונכון הייתה עושה המאשימה אם אף בנסיבות אלו הייתה עותרת לכל היותר לענישה בעבודות שירות ולו במסגרת "רוחו של ההסדר", הגיונו ותכליתו.

13. וכאן בא אני ללוז העניין. לאחר עיון בטיעוני הצדדים ובתסקירי שירות המבחן ברי בעיני שאין מקום להטיל על הנאשם עונש מאסר בכליאה, שהוא מחמיר יתר על המידה, ובכל מקרה לא יאפשר טיפול באמצעות שירות המבחן. המחלוקת האמיתית היא האם יש להטיל עונש מאסר בעבודות שירות או שמא לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהסתפק בצו של"צ. לנושא זה אפנה כעת.

14. הנאשם שלפני כבן 35, עברו הפלילי נקי, הוא עובד ומשלם מזונות עבור ילדיו. מאז האירוע חלפו קרוב לשלוש שנים בהן יחסי הזוג ידעו עליו וירידות, אך דומה שקיימת כיום רגיעה. בני הזוג התגרשו לאחר האירוע אך שבו להתגרר יחדיו ואף הביאו לעולם ילדה נוספת. כיום, הם מתגררים בנפרד והקשר ביניהם נסוב סביב גידול הילדים בלבד. הנאשם שולב בהליך טיפולי והוא מתמיד בו תקופה משמעותית. הפרוגנוזה בעניינו חיובית והגם שהערכת המסוכנות הייתה בתחילה גבוהה, עם שילובו בטיפול התואם את צרכיו התרשמה קצינת המבחן מרצינותו ולכן קבעה שרמת המסוכנות פחתה והיא כיום בינונית.

15. כל אלו מצדיקים מסקנה בדבר קיומם של סיכויי שיקום ממשיים בעניינו של הנאשם (ע"פ 6637/17 אליזבת קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018), פסקאות 23-25 לפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז; רע"פ 7683/13 דוד פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014)). עם זאת, ביחס לשאלה אם סיכויי שיקום אלו מצדיקים חריגה ממתחם הענישה ואם כן מהו, התלבטתי. כאמור, הנאשם עבר עבירת אלימות לא קלה כלפי המתלוננת ומעשים אלו מצדיקים לא אחת לבכר את שיקולי ההלימה וההרתעה לא כל שכן בעבירות בתוך המשפחה (ע"פ 5376/15 ניסים ביטון נ' מדינת ישראל (11.2.2016)).

16. כפי שצוין לעיל, עיקר ההתבלטות היא ביחס לשאלת העונש הקונקרטי - עבודות שירות או של"צ. כאמור, ענישה בכליאה נראית בעיני ככזו שאינה תואמת את נתוני המקרה. היא מחמירה מידי על רקע העבר הנקי, קבלת האחריות וההליך הטיפולי שעבר הנאשם. היא אף אינה תואמת, כך דומה, את עמדת המתלוננת. בכל מקרה, כאמור, עונש בכליאה לא יאפשר כידוע את העמדתו של הנאשם במבחן ולא יאפשר את המשך ההליך הטיפולי ובכך ראיתי חשיבות. 17. לאחר בחינת טיעוני הצדדים ראיתי לאמץ את המלצות שירות המבחן במלואן. שירות המבחן הוא הגוף המקצועי האמון על שיקום נאשמים ועל הערכת הסיכויים לכך. קצין המבחן משמש כזרועו הארוכה של בית המשפט לעניין זה, ועל אף שאין הכרח לאמץ את המלצתו, ברי כי להמלצת שירות המבחן משקל ממשי בבואו של בית המשפט לגזור את דינו של נאשם (ע"פ 3472/11 פלוני נ' מדינת ישראל (3.9.2012)). לאחר בחינת נימוקי שירות המבחן, מקובלת עלי המלצתו להימנע מעונש מאסר ולו בעבודות שירות על מנת שלא לפגוע בפרנסת הנאשם, ביחסי הצדדים ובהמשך הטיפול. במקרה זה רואה אני עין בעין עם שירות המבחן הסבור שעונש בעבודות שירות יחמיץ את תכליתו - הבטחת המשך השיקום וחיזוק יחסי הצדדים. מדובר בזוג צעיר שלהם שני ילדים קטנים. הם צפויים לקיים קשר כזה או אחר עוד שנים רבות. חשוב להושיט להם יד מכוונת במטרה להבטיח את תקינות היחסים לשנים הבאות. יש לזכור שאף המתלוננת סבורה שראוי שהנאשם ימשיך בהליך הטיפולי. לכן, מקובלת עלי עמדת שירות המבחן הסבור שעונש בעבודות שירות יגרום לנאשם נזק כלכלי קשה אשר יפגע בהליך השיקומי וביחסי הצדדים. ודוק; אין ללמוד מכך שמדובר בשיקום שברירי שאינו מצדיק התחשבות (ראו בהשוואה ע"פ 2421/21 אוראל ברמי נ' מדינת ישראל (7.7.2022), פסקה 10), אלא בקריאה נכונה של המציאות. מדובר באדם צעיר העובד לפרנסתו בעבודה קשה כנהג משאית. ברי בעיני כי אם לא יעבוד מספר חודשים הוא עלול לאבד את מקום עבודתו, הוא יתקשה לשלם מזונות ומכאן הדרך להתדרדרות היחסים והשיקום קצרה. ישנם מקרים בהם חרף סיכון זה לא ניתן לוותר על יתר שיקולי הענישה, אך אין זה המקרה שלפנינו בו ניתן להשיג את מלוא תכליות הענישה על דרך של צו של"צ ומבחן.

18. סיכומו של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך 12 חודשים.

הוסבר לנאשם בלשון פשוטה שעליו לקיים את הוראות שירות המבחן וכי הפרה של צו הפיקוח עלולה להוביל להפקעתו ולהטלת עונשים נוספים.

ב. מאסר על תנאי למשך 5 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור במשך שנתיים כל עבירת אלימות פיזית כלפי בן זוג.

ג. אני מחייב את הנאשם לבצע 160 שעות של"צ בהתאם לתוכנית שיגבש שירות המבחן ויגישה לאישור בתוך 45 ימים. הוסבר לנאשם שעליו לקיים את הצו בהתאם להנחיות שירות המבחן וכי הפרתו עלולה להוביל להפקעתו ולהטלת עונשים נוספים.

ד. פיצוי למתלוננת בסך 3,000 ₪. הסכום ישולם בתוך 120 יום. המאשימה תמציא למזכירות את פרטי המתלוננת ותביא לידיעתה תוכנו של גזר הדין.

הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

המזכירות תשלח את גזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, י"ט סיוון תשפ"ד, 25 יוני 2024, במעמד הצדדים.